

PROSECCO OG SØM: Hilde Tallaksen, Mette Sandsmark og Trine Krüger redesigner PIT t-skjorter til kule brusteinsballkjoler.

Stiller i PIT-kjoler på ballet

I fjor skapte Mette Sandsmark og Trine Krüger furor på brusteinsballet i kjoler sydd av gamle PIT t-skjorter. I år blir Hilde Tallaksen innlemmet i gjengen.

CHARLOTTE NAGELL
charlotte.nagell@pd.no
930 66 056

Søndag kveld var de tre dame- ne i full sving foran symaski- nen på en balkong i Jønholtdalen. Festival t-skjorter fra 1999 og framover var klippet opp og i ferd med å redesignes til nok en stilig kreasjon.

- Ideen kom helt tilfeldig i fjor. Vi møttes over en flaske prosecco kvelden før brusteinsballet og hadde lyst til å gjøre noe kreativt. Plutselig fant vi på at vi kunne lage noe morsomt ut av alle de gamle t-skjortene vi hadde liggende i skapet, forteller Sandsmark.

Noen timer seinere hadde fjorårets t-skjorte blitt sydd sammen med seks vintage eksemplarer til to kjoler i rødt

og svart.

På brusteinsballet var det vanskelig å ikke legge merke til de tøffe damene. Mange kom bort og ønsket seg tilsvarende kjoler, men duoen har verken tid eller t-skjorter nok til å dekke etterspørselen.

- Geddy Aniksdal fikk et skjørt til 60-årsdagen på sensommeren. I år inviterte vi Hilde siden hun hadde tilsvarende jubileum. Så får vi se hva som skjer neste år, smiler designerne lurt.

- Vi er amatører, klipper på frihånd og har ikke brukt symaskinen siden i fjor, men ingen trenger å se hvordan det ser ut på vranga, ler Krüger.

Damene er sterkt involverte i PIT på hvert sitt vis. Sandsmark som ansvarlig for merchandise, Krüger sørger for driften av hjelperkantina og Tallaksen er ansatt i Grenland Friteater med ansvar for resepsjon og økonomi. I kveld stiller de i samla flokk på brusteinsballet.

- Om det blir kjølig, er det bare å trekke på seg ull under.

PREMIERE: Sandsmark og Krüger troppet opp i egendesigna PIT-kjoler på brusteinsballet i fjor. Det vakte oppmerksomhet.

For første ga

Fredrik Brattbergs teaterstykker er oversatt til ni språk og spilt over hele verden. I ettermiddag er det klart for urpremiere på «Katten» i Porsgrunn.

CHARLOTTE NAGELL
charlotte.nagell@pd.no
930 66 056

- Det er betydningsfullt å vise det jeg skriver til folk jeg kjenner og vet hvem er. Samtidig litt ekstra nervepirrende. Utenlands er det som regel ingen kjente i salen. Så om det skulle gå nedom og hjem, kan jeg bare løpe av gårde. Det blir annerledes her på biblioteket, sier Brattberg med et smil.

Men 37-åringen har sjeldent hatt behov for å bruke nødutgangen. I 2012 ble han tildelt den prestisjetunge Ibsenprisen. Siden har stykkene til Brattberg gått sin seiersgang på en rekke internasjonale scener, men vært lite spilt på norsk. Kulturhuset på P2 omtalte ham nylig som landets «Best Kept Dramatic Secret», og i ettermiddag er det altså første gang et av hans stykker vises i hjembyen.

Som del av årets teaterfestival, presenteres «Katten» som en iscenesatt lesning. Det vil si at prøveperioden har vært kort, og skuespillerne fortsatt har manus i hånda. Lars Vik står for regi, og i rollene finner man Sylvia Salvesen, Joakim Dan Jørgensen og Svend Erichsen. Før forestillingen settes i gang, gir Brattberg publikum et innblikk i eget arbeid og en liten knagg folk kan henge stykket på.

Tilbake til naturen

«Katten» handler om et ektepar som ser en katt ute i hagen. Det går mot vinter, og snøen faller. De bekymrer seg stadig mer for denne katten. Vil den klare seg i kulda? For de vet ikke helt hvordan en katt fungerer og besitter ikke kunnskapen som folk hadde før i tida, da de levde mer i pakt med naturen. Paret ønsker å gjøre en endring, men det skal vise seg vanskelig å forene den nye klimavennlige livsfilosofien med nabolagets mer konvensjonelle syn.

- Jeg begynte på stykket i januar og sendte ut den siste versjonen for to uker siden, forteller Brattberg.

- Jeg bruker lang tid på å finne fram til hva jeg skal skrive om, og hvilken form det skal ha. Så skriver jeg temmelig raskt, men bruker igjen mye tid på å lese gjennom og flikke på detaljer.

- Hvorfor falt valget på denne ideen?

- Vi er inne i en tid hvor vi må tenke annerledes i forhold til hvordan vi ser på naturen, men likevel er det ikke aksept for å

DREVET AV LYST: - Det er ikke disiplin som driver meg til å skrive. Det er lysten

ha radikale ideer. Samfunnet er lagd for å fortsette som før. Hvor jeg personlig befinner meg, er ikke noe jeg tenker på. Jeg skriver bare stykket, men hadde ikke disse tankene opp- tatt meg, så hadde jeg ikke skrevet det. Og det har vært en katt i hagen vår på Osebakken som jeg har bekymra meg litt for.

Viktig nok

«Katten» berører et sentralt tema i tiden, men Brattberg vektlegger at stykket også kan sees som et motsvar til mye annen samtidsdramatikk som tar for seg store og kjempeviktige temaer som traumatiserte FN-

soldater, båtflyktninger og incest.

- Hvorfor kan det ikke være viktig nok å bekymre seg for om en katt i hagen overlever vintren? Det trenger ikke være så ekstremt viktig for å være viktig nok. Selvfølgelig trekker man større ting ut av dette, men i mye samtidsdramatikk kan det være vanskelig å trekke ut noe som er større enn det allerede er.

Reinspikka språk

Det var etter at Brattberg kom under vingene til den svenske agenten Berit Guldberg, at den internasjonale ballen for alvor

ng på hjemmebane

og interessen, sier dramatiker Fredrik Brattberg. I ettermiddag har hans nyeste stykke «Katten» urpremiere under åpningen av teaterfestivalen.

begynte å rulle. Hun representerer store navn som Lars Norén og Jon Fosse, og porsgrunns mannen blir ofte nevnt i samme åndedrag som sistnevnte.

- Jeg tror ikke mange vil mene at vi likner, men vi har det til felles at det er få avsporinger og ikke noe snikk-snakk. Jon Fosse bruker aldri fremmedord. Det gjør ikke jeg heller. Hvis jeg har skrevet et ord som kan minne om fremmedord, så stryker jeg det ut med en gang.

Språket skal være ekte, ærlig og ujølete. Reinspikka.

- Romaner og teaterstykker kan fort bli krydra med kunn-

skap. Plutselig snakker man om Napoleon som gjorde ditt eller datt, gatenavn i Paris eller matretter. Da blir litteratur mer kultur enn kunst. Jeg ønsker ikke å si noe annet enn akkurat det jeg vil si, på en enkel måte, for å nå inn til kjernen på det jeg vil fortelle.

Humor og brodd

Stykkene til Brattberg har blitt beskrevet som urovekkende og kan bikke både mot det sårbare og morsomme.

- For meg er det ikke noe vits å skrive noe om det ikke har en brodd. Samtidig har jeg vel en humoristisk åre. Så det faller

naturlig, men det er ikke sånn at jeg setter meg ned for å lage enda et nytt humor-medbrodd-stykke, smiler han.

Brattberg startet som komponist, og beskriver overgangen til dramatikk som naturlig. Det er mange likheter mellom de to kunstformene. Både dramatikere og komponister leverer et verk som tolkes av henholdsvis regissør og skuespiller eller dirigent og musiker. Publikum gjør igjen sin tolkning. Både dramatikk og musikk skal dermed gjennom to tolkningsprosesser som åpner opp for mange variasjoner.

Det har dramatikeren fått er-

fare når han har overvært oppsetninger av egne stykker ved en rekke teatre i forskjellige land.

- Jeg har fått noen skikkelige aha-opplevelser, og det er fantastisk. Som da jeg var i Tsjekia og så «Tilbakekomstene».

Stykket handler om en mor og far som opplever at sønnen er død og så vender tilbake. Dette gjentar seg til foreldrene drives ut i likegyldighet i forhold til om sønnen er død eller levende.

- I Tsjekia var sønnen som kom tilbake skikkelig ful og slem. Han var en vampyrliknende type som slo mor og

hjemsoekte foreldrene på en mye mer grotesk måte enn jeg noen gang kunne forestilt meg. Så da lærte jeg noe helt nytt om stykket. Det var veldig annerledes, men fungerte kjempegodt.

I dag er det opptil regissør, skuespillere og publikum i Porsgrunn å gjøre sin tolkning.

- Det blir veldig spennende. En iscenesatt lesning gir mindre rom for en særegen tolkning enn hva man får etter en lengre prøveperiode, men da vi hadde en gjennomlesning, kom det inn en del a-ender. Sylvia Salvesen spurte om det var lov. Jeg svarte at det er helt greit.